

H E T O V E R S T I C H T

Provinciaal Archeoloog

Gemeente Emmen
Afd. Ruimtelijke Ontwikkeling en Milieu
De heer ing. H.L. Wever
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Zwolle, 4 november 2005
Ons kenmerk: 3.199.05/sw

Betreft: archeologisch bureauonderzoek Almelo Noord en Almelo Noord-Oost
Inlichtingen bij: mevrouw drs. S. Wentink

Geachte heer Wever,

Wij hebben twee rapporten ontvangen, een rapport van de Grontmij bv "Archeologisch onderzoek en cultuurhistorische verkenning Almelo Noord-Oost" en een rapport van Synthegra Archeologie "Bureauonderzoek (BO). Plangebied Almelo Noord". Hierbij ontvangt u ons advies ten aanzien van deze twee rapporten.

Archeologisch onderzoek en cultuurhistorische verkenning Almelo Noord-Oost

Het betreft een gebied van 80 hectare ten noordoosten van Almelo. Doel van het bureauonderzoek is het verwerven van informatie, aan de hand van bestaande bronnen, over bekende en te verwachten archeologische waarden van het plangebied. Resultaat is een gespecificeerd (archeologisch) verwachtingsmodel van het plangebied. De archeologische verwachtingskaart bij het rapport komt echter overeen met de reeds bestaande Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden en betreft dus geen gespecificeerd verwachtingsmodel. Bestudering van het rapport leert, dat veel gegevens niet zijn verwerkt op de kaart. Tevens heeft er geen veldinspectie plaatsgevonden. Wij vinden dat een bureauonderzoek altijd gecombineerd moet worden met een veldinspectie waarbij ook enkele boringen gezet worden. Deze (visuele) veldinspectie levert extra informatie op om de verwachtingskaart betrouwbaarder te maken. Wij zijn dan ook van mening dat de kaart meer detaillering behoeft, door verbetering van de kaart op de volgende aspecten:

- In hoofdstuk 3 van het rapport wordt ingegaan op de bodemkundige situatie van het plangebied. Het is nu een beschrijvend hoofdstuk, dat geen weerslag vindt op de verwachtingskaart. Wij vinden dat per paragraaf (geologie, geomorfologie en bodem) aangegeven moet worden op welke wijze dit vertaald is op de verwachtingskaart. Zo staan op de geomorfologische kaart dekzandruggen die niet (allemaal) op de verwachtingskaart zijn aangegeven. Wij vinden dat deze ruggen als hoog of middelhoog op de kaart moeten te komen te staan. Hierdoor vindt differentiatie plaats in het gebied met een lage archeologische verwachting.
- In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de bekende archeologische waarden. Hierbij is alleen gekeken naar de IKAW, Archis en de AMK. Gegevens van historische en/of kadastrale kaarten, zoals oude erven, wegen of andere bebouwing, zijn niet meegenomen. Indien dit soort elementen en structuren voorkomen in het plangebied dienen zij op de verwachtingskaart te staan.
- In hoofdstuk 6 worden aanbevelingen gegeven voor vervolgonderzoek in de gebieden met een lage, middelhoge en hoge archeologische verwachting:

- o In de gebieden met een lage archeologische verwachting wordt een veldverkenning geadviseerd met twee tot drie boringen per hectare met als doel dekzandopduikingen te vinden. Ten eerste hadden deze dekzandopduikingen bij het bureauonderzoek al op de kaart moeten staan. Ten tweede is de kans dat dekzandopduikingen met twee tot drie boringen per hectare worden aangetroffen gering. Wij zijn van mening dat na aanpassing van de verwachtingskaart in gebieden met een lage archeologische verwachting geen vervolgonderzoek noodzakelijk is.
- o De aanbeveling van een vervolgonderzoek in de gebieden met een hoge en middelhoge verwachting onderschrijven wij. Wij adviseren ten behoeve hiervan een programma van eisen op te laten stellen.

Als laatste willen wij de opmerking maken dat wij het een gemis vinden dat mogelijke relevante gegevens van de cultuurhistorische verkenning (hoofdstuk 7) niet gebruikt zijn bij het opstellen van de verwachtingskaart.

Bureauonderzoek (BO). Plangebied Almelo Noord

Het betreft een plangebied van circa 450 hectare ten noorden van Almelo. Doel van het bureauonderzoek is het verwerven van informatie, aan de hand van bestaande bronnen, over bekende en te verwachten archeologische waarden van het plangebied. Resultaat is een gespecificeerd (archeologisch) verwachtingsmodel van het plangebied. Na bestudering van het rapport hebben wij geen opmerkingen over de gehanteerde onderzoeksmethode voor de verwachtingskaart en de verwachtingskaart zelf. Wel willen wij kanttekeningen maken bij de aanbevelingen voor vervolgonderzoek voor de drie onderscheidde typen gebieden.

- Gebied en boormethode A betreft de dekzandwieling en de dekzandrug (die overigens wel op de verwachtingskaart staat, maar niet op de kaart visualisering boormethodes). Wij adviseren deze twee gebieden direct te karteren en indien noodzakelijk te waarderen. Dit betekent dat minimaal zes boringen per hectare nodig zijn en indien vuursteen wordt aangetroffen het karterend onderzoek uitgebreid moet worden naar een waardering met minimaal 24 boringen per hectare.
- Gebied en boormethode B betreft de dekzandvlakte en ontginningsvlakte. Uit het bureauonderzoek blijkt dat dit gebieden zijn met een lage tot zeer lage verwachting voor archeologische resten uit alle perioden. Hoewel ervan uitgegaan wordt dat delen van dit gebied misschien een goede conservering hebben, is bekend dat in het verleden hier een ruilverkaveling heeft plaatsgevonden waardoor archeologische resten nagenoeg verdwenen zullen zijn. De kans is dan ook zeer gering dat archeologische sporen worden aangetroffen. Wij adviseren voor dit gebied geen vervolgonderzoek uit te voeren.
- Gebied en boormethode C betreffen de historische ontginningstructuren en elementen. Wij kunnen instemmen met het voorstel van de quickscan, vijf tot zes boringen per hectare gecombineerd met een veldverkenning.

Ik hoop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

drs. J. Jansen
directeur

cc provincie Overijssel, eenheid RWB, de heer J. van Lottum